

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8Co/375/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5415204140
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 05. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. František Potocký
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2017:5415204140.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Františka Potockého a členiek senátu JUDr. Táne Rapčanovej a Mgr. Zuzany Hartelovej, v právnom spore žalobcu: G. F., nar. XX.XX.S., bytom G. U. O. XX, zastúpeného splnomocneným zástupcom Advokátska kancelária JUDr. ŠKERDA, s. r. o., so sídlom Radlinského 1727/49, Dolný Kubín, IČO: 36 858 501, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpeného splnomocneným zástupcom Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., so sídlom Kubáňho 16, Bratislava, IČO: 47 233 516, o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 5C/232/2015-50 zo dňa 27. apríla 2016, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu potvrdzuje.

Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Dolný Kubín rozsudkom č. k. 5C/232/2015-50 zo dňa 27.04.2016 určil, že dohoda o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) žalobcu ako dlžníka č. 8200049949 uzavretá medzi žalobcom a žalovaným dňa 19.09.2012 je neplatná. Žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

V odôvodnení uviedol, že žalobca sa žalobou doručenu súdu dňa 13.11.2015 domáhal voči žalovanému určenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) č. 8200049949 uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným dňa 19.09.2012. Naliehavý právny záujem na požadovanom určení odôvodnil tým, že žalovaný sa od neho domáha uspokojenia nezákonnej pohľadávky na základe dohody o zrážkach zo mzdy, ktorá bola uzavretá z jeho strany ako spotrebiteľa nedobrovoľne, a táto je okrem iného rozporná s dobrými mravmi a zabezpečuje pohľadávky z neplatnej zmluvy.

Potom čo súd dospel k záveru, že žalobca má na požadovanom určení naliehavý právny záujem, nakoľko práve určovacia žaloba v zmysle § 80 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30.06.2016 (ďalej len „O. s. p.“) deklarujúca neexistenciu práva, resp. právneho vzťahu, je v danej situácii vhodným prostriedkom umožňujúcim zabrániť ďalšej realizácii zrážok zo mzdy žalobcu, keďže v prípade absolútnej neplatnosti žalobou napadnutej dohody o zrážkach zo mzdy ako právneho úkonu tvoriaceho súčasť uzavretej úverovej zmluvy, ktorou si žalovaný ako veriteľ chcel zabezpečiť uspokojenie svojej pohľadávky voči žalobcovi ako dlžníkovi, takýmto spôsobom nebude môcť úspešne požadovať jej uspokojenie.

Súd, stotožniac sa so skutkovými závermi žaloby a jej právnou argumentáciou, konštatoval absolútnu neplatnosť predmetnej dohody o zrážkach zo mzdy. Uvedená dohoda bola uzatváraná súčasne so zmluvou o revolvingovom úvere, na podklade ktorej sa žalovaný zaviazal poskytnúť žalobcovi úver vo výške 1.500,- eur, splatný v 42 mesačných splátkach po 80,37 eura, s úrokovou sadzbou 70,01 % p. a. Žalovaný v žiadosti o vykonávanie zrážok zo mzdy žalobcu neuviedol žiadny bližší rozpis toho, z

čoho (akých dielčích položiek) má ním k 17.08.2015 vyčíslená splatná pohľadávka vo výške 2.872,29 eur pozostávať.

Vychádzajúc zo spotrebiteľskej povahy úverovej zmluvy, § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka okresný súd konštatoval, že uplatnenie pohľadávky prostredníctvom dohody o zrážkach zo mzdy prakticky vylučuje (pre prípad, že nedôjde k dobrovoľnému uspokojeniu splatného záväzku) reálnu potrebu zo strany veriteľa, aby si svoju pohľadávku uplatňoval v súdnom konaní a tým ju podrobil súdnemu prieskumu, pokiaľ ide o jej dôvodnosť, či ním tvrdená pohľadávka nemá základ v neprijateľných zmluvných podmienkach, ktoré v prípade ich neprijateľnosti sú neplatné. V prípade možného zneužitia tohto prostriedku voči spotrebiteľovi by tento musel byť aktívny a musel by sa domáhať v sporovom konaní vrátenia neprávom takýmto spôsobom zrazených súm z jeho mzdy, v ktorom by ho zaťažovalo dôkazné bremeno preukázania takej skutočnosti (namiesto toho, aby veriteľ v záujme vymoženía svojej splatnej pohľadávky si musel takúto pohľadávku uplatniť na súde a v rámci konania preukazovať ako žalobca jej dôvodnosť). Daný zabezpečovací a súčasne uspokojovací prostriedok teda efektívne umožňuje veriteľovi dosiahnuť uspokojenie aj nejudikovanej pohľadávky, vylúčiac tým zákonom predpokladané prostriedky ochrany práv spotrebiteľa, vrátane súdneho prieskumu toho, či ním uvádzaná pohľadávka má vôbec základ v platnom právnom úkone a dokonca umožňuje uspokojenie aj pohľadávky premičanej (i keď s účinnosťou od 01.05.2014 v zmysle § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov prislúcha súdu povinnosť pri akýchkoľvek nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy ex offo prihliadať na premičanie žalovaného nároku uplatneného voči spotrebiteľovi) alebo pohľadávky, ktoré by už s ohľadom na odstup času nemohlo byť úspešne vymožené v rámci exekúcie napriek existencii exekučného titulu, ktorým bolo priznané (§ 61b ods. 3 Exekučného poriadku), tiež pohľadávky fiktívnej.

Súd s poukazom na svoju rozhodovaciu činnosť, v ktorej v prípade spotrebiteľských úverov opakovane judikoval, že žalovaným uzatvárané zmluvy majúce charakter formulára okrem toho, že buď neobsahovali všetky zákonom č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzatvárania zmluvy (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z. z.“) požadované náležitosti (napr. dátum splatnosti prvej a poslednej splátky úveru, odlišne uvádzané údaje ohľadne RPMN v bodoch 5 a 6 zmluvy pri úvere a aj revolvingu), resp. k ich dopĺňaniu malo dôjsť až po podpise zmluvy dlžníkom vo forme oznámenia o schválení úveru dlžníkovi, keď dlžník prípadné doplnenie zmluvy a žalovaným vyplnené rozdielne údaje ohľadne RPMN úveru a revolvingu spôsobom predpokladaným pre písomnú formu neakceptoval, je potrebné žalovaným v bode 6 úverovej zmluvy pozmeňovaný obsah údajov oproti požiadavke dlžníka v bode 5 úverovej zmluvy a jeho prípadné dopĺňovanie formou oznámenia žalovaného o schválení úveru považovať za nový návrh na uzavretie zmluvy (§ 44 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Hoci k písomnému uzavretiu úverovej zmluvy nedošlo, dohoda o zrážkach zo mzdy umožňuje žalovanému docieľiť napadnutou dohodou o zrážkach zo mzdy uspokojenie pohľadávky žalovaného, aká by mu prislúchala v prípade, že by došlo k platnému uzavretiu úverovej zmluvy a táto by spĺňala všetky zákonom požadované náležitosti, ktorých nedostatok zákon sankcionuje bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru.

Ako dôvodné súd posúdil i žalobcom namietané nedostatky ohľadne obsahovej stránky dohody o zrážkach zo mzdy. Žalovaný v priebehu konania nenamietal argumentáciu žalobcu, že bez podpísania dohody o zrážkach zo mzdy by nedošlo k poskytnutiu žiadaného úveru. S ohľadom na okolnosti uzatvárania, resp. podpísania úverovej zmluvy a ostatných listín žalobcom, vrátane dohody o zrážkach zo mzdy ako uvádzal žalobca, ktorý podpisoval všetko čo mu ukázala sprostredkovateľka žalovaného, bez toho, že by si prečítal, čo podpisuje a teda vedel, čo všetko podpisuje, je súčasne sporná dohoda o zrážkach zo mzdy úkonom neplatným aj podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka pre nedostatok vôle žalobcu takúto dohodu uzavrieť.

Vychádzajúc z neprijateľnosti dohody o zrážkach zo mzdy ako zabezpečovacieho a uhradzovacieho prostriedku veriteľa voči žalobcovi ako spotrebiteľovi, umožňujúcej dosiahnuť od žalobcu mimosúdne plnenie napriek jeho nesúhlasu a bez akejkoľvek predchádzajúcej súdnej kontroly veriteľom uplatňovanej pohľadávky z pohľadu jej oprávnenosti (pre neprijateľnosť a teda neplatnosť takejto formulárovej zmluvy, ktorá nebola individuálne dojednaná v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka) a zároveň z jej absolútnej neplatnosti aj podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka súd žalobe vyhovel. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p. a žalobcovi, ktorý by inak ako úspešná strana konania mal právo na náhradu trov konania túto nepriznal, nakoľko žalobca si žiadne trovy neuplatnil a z obsahu spisu ani nevyplýva, že by mu nejaké trovy v konaní vznikli.

2. Proti tomuto rozsudku podal žalovaný odvolanie, ktorým sa domáhal jeho zmeny spočívajúcej v zamietnutí žaloby.

Odvolanie odôvodnil nepreskúmateľnosťou napadnutého rozsudku, tiež z dôvodu nesprávnych skutkových a právnych záverov uvedených v rozsudku.

Súd uviedol, že dohodu o zrážkach zo mzdy považuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku, konkrétne skutočnosti vyplývajúce z dokazovania o tom, že dohoda o zrážkach zo mzdy spôsobuje hrubú nerovnováhu v postavení strán však súd neuviedol a z vykonaného dokazovania ich ani nemohol objektívne zistiť. Záver súdu o neprijateľnosti dohody o zrážkach zo mzdy je nezákonný, keď zo smernice Rady 93/13/EHS vyplýva, že neprijateľnou podmienkou z povahy veci nie je dohoda, ktorá kopíruje/preberá obsah zákonnej úpravy. Ak vnútroštátna úprava upravuje tento spôsob zabezpečenia, potom logicky nemôže ísť o neprijateľnú podmienku. Od 23.12.2015 je dohoda o zrážkach zo mzdy jedným z troch prípustných spôsobov zabezpečenia pohľadávky zo spotrebiteľskej úverovej zmluvy a bolo by nelogické, aby zákon zaraďoval medzi prípustné spôsoby zabezpečenia niečo, čo má byť neprípustné. Na podporu svojich tvrdení súd poukázal na uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 6Co/142/2016-86. Súd mal podľa žalovaného prihliadať na to, či v čase uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy bol tento spôsob zabezpečenia sporným. Vychádzajúc z ustanovení § 551, § 53 Občianskeho zákonníka a čl. 1 ods. 2 smernice Rady 93/13/EHS, je dohoda o zrážkach zo mzdy oprávneným, legitímnym a prípustným zabezpečovacím prostriedkom.

Ďalej namietal, že neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy súd nevyhodnotil na základe obsahu, či rozporu so zákonom, ale na skutočnostiach, ktoré sa týkajú zabezpečovanej pohľadávky. Na základe toho mal súd žalobu zamietnuť, pretože predmetom konania nebol spor o pohľadávku, ktorá je zabezpečená dohodou o zrážkach zo mzdy. Uspokojenie pohľadávky neznamena, že dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatná (pre neexistenciu pohľadávky), v takom prípade sa na základe dohody o zrážkach zo mzdy len nemôžu robiť zrážky pre absenciu pohľadávky, pre ktorej uspokojenie by sa mali vykonávať, rovnako v prípade pochybností o zabezpečovanej pohľadávke nejde o neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy.

3. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

Uviedol, že výklad ustanovenia smernice Rady uskutočnený žalovaným považuje za účelový, nezodpovedajúci ustanoveniam právnych predpisov vzťahujúcich sa na ochranu spotrebiteľa, konštantnej judikatúre všeobecných súdov SR a Súdneho dvora Európskej únie.

Dohoda o zrážkach zo mzdy bola medzi stranami konania uzatváraná súčasne so zmluvou o revolvingovom úvere, pričom žalobca nemohol nijakým spôsobom podpísanie dohody o zrážkach zo mzdy vylúčiť. Jej podpísanie bolo jednou z podmienok žalovaného pre uzatvorenie úverovej zmluvy, pričom nemal vedomosť o právnych následkoch podpísania týchto formulárových dokumentov. V úverovej zmluve je pritom stanovený úrok vo výške 70,01 % ročne, ktorý viac ako päťnásobne prevyšuje priemernú sadzbu úrokov v predmetnom období, čo spôsobuje jeho neplatnosť pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Okrem toho obsahuje úverová zmluva aj ďalšie ustanovenia, ktoré sú svojím obsahom neprijateľnými zmluvnými podmienkami.

Súd prvej inštancie podľa žalobcu správne posúdil aj vzťah úverovej zmluvy a dohody o zrážkach zo mzdy. Súd správne konštatoval, že okrem neprijateľnosti predmetnej dohody o zrážkach zo mzdy ako zabezpečovacieho a uhradzovacieho prostriedku je daná aj jej absolútna neplatnosť podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka pre nedostatok jeho vôle uzavrieť dohodu o zrážkach zo mzdy.

Poukázal na viaceré rozhodnutia všeobecných súdov SR, ktoré zhodne uvádzajú, že dohoda o zrážkach zo mzdy umožňuje veriteľovi bez súdnej kontroly siahnuť na majetkové práva spotrebiteľa aj za predpokladu, že si uvedené nároky uplatňuje na základe neprijateľných klauzúl, čo spôsobuje hrubú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa a z týchto dôvodov dohodu o zrážkach zo mzdy vyhodnocujú ako neprijateľnú a neplatnú zmluvnú podmienku v zmysle § 53 ods. 1 až 6 Občianskeho zákonníka.

V tejto súvislosti žalobca poukázal napr. na rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co/654/2014 zo dňa 15.04.2015, Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5Co/815/2014 zo dňa 27.01.2015, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 14Co/9/2016 zo dňa 28.04.2016 či Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Cdo 483/2014 zo dňa 18.11.2015.

Pokiaľ žalovaný poukazoval na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6Co/142/2016 zo dňa 27.04.2016, žalobca poukázal na to, že týmto uznesením krajský súd len zamietol návrh na nariadenie predbežného opatrenia, a teda nevykonával dôkladné dokazovanie, na základe ktorého by mohol posúdiť platnosť dohody o zrážkach zo mzdy.

4. Žalovaný v reakcii na vyjadrenie žalobcu (v tzv. replike) opätovne poukázal na to, že dohoda o zrážkach zo mzdy patrí k tradičným prostriedkom zabezpečenia záväzkov upravený Občianskym zákonníkom. Na jeho použitie sa neviaže schválenie rozhodnutím súdu, ale existencia právnej skutočnosti, napr. porušenie povinnosti vyplývajúcej zo zmluvy, v tomto prípade nesplácanie dohodnutých splátok. Nejedná sa o neprijateľnú zmluvnú podmienku nakoľko dohoda o zrážkach zo mzdy bola individuálne dojednaná a samotná nemá ako vytvárať nerovnosť v právach a povinnostiach. V prípade dohody o zrážkach zo mzdy ide o zákonný spôsob zabezpečenia pohľadávky. O tom, že na poskytnutie úveru vyžaduje uzatvorenie dohody o zrážkach zo mzdy žalobca vedel vopred, pričom z obsahu vykonanej vôle nemožno zistiť, že by s takýmto zmluvným dojednaním nesúhlasil, mal voči nemu námietky a pod. Zo žiadneho ustanovenia právneho predpisu zároveň nevyplýva, že v prípade zabezpečovacieho prostriedku, ktorým je dohoda o zrážkach zo mzdy, sa vyžaduje nejaká verifikácia, rozhodnutie zo strany súdu, resp. schválenie sudcom.

Poukázal na to, že medzi stranami konania bola dňa 19.09.2012 uzatvorená zmluva o revolvingovom úvere a pri jej uzavretí bol žalobcovi predložený aj návrh dohody o zrážkach zo mzdy. Tvrdeniu žalobcu o nedostatku vedomosti odporuje samotné znenie poučenia, v zmysle ktorého si strany dojednali dohodu o zrážkach zo mzdy. Nemožno pritom objektívne zistiť, že by žalobca poprel možnosť prečítania, resp. oboznámenia sa s obsahom dohody. V tejto súvislosti žalovaný poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo 81/2011.

Pokiaľ ide o určenie zabezpečovanej pohľadávky, toto nemusí byť v zmysle zákonnej úpravy len číselné, ale môže byť uskutočnené každým spôsobom, na základe ktorého sa dá pohľadávka identifikovať. Právny vzťah vzniku pohľadávky je základný spôsob identifikácie pohľadávky. Dohoda o zrážkach zo mzdy pri označení pohľadávky vymedzuje aký právny vzťah je dôvodom vzniku pohľadávky a tiež na základe čoho pohľadávka vznikne. Z hľadiska určitosť právneho úkonu je teda nesporné čo pohľadávka znamená.

Tvrdenie žalobcu o tom, že zabezpečovaná pohľadávka nie je v dohode o zrážkach presne a úplne konkretizovaná je v rozpore s ustanoveniami noriem, ktoré slúžia na výklad obsahu právneho úkonu v zmysle § 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Dohoda o zrážkach zo mzdy je zabezpečovacím prostriedkom, čiže vymedzenie zabezpečenej pohľadávky bude prirodzene odkazovať, resp. spájať sa s hlavným vzťahom, z ktorého táto pohľadávka vznikla.

Žalovaný ďalej namietal i tvrdenia žalobcu spočívajúce v neurčitosti vykonávaných zrážok. Dojednanie o možnosti vykonania zrážky zo mzdy nad sumu uvedenú v dohode neodporuje zákonu, pretože zrážka zo mzdy nemôže byť nikdy vyššia ako pripúšťa zákon. Ustanovenie o možnosti zvýšenia zrážky zo mzdy nad dohodnutý rozsah nie je podmienkou či esenciálnou súčasťou dohody, a teda na platnosť dohody ako celku nemá vplyv.

V súvislosti s tvrdením žalobcu vo vzťahu k výške úrokovej sadzby žalovaný poukázal na to, že výška odplaty za úver poskytnutý na základe spotrebiteľskej zmluvy bola ku dňu 19.09.2012 výslovne zákonne upravená v ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, pričom v zákone bolo výslovne určené, že pri porovnávaní sa má zobrať nielen hodnota obvyklej odplaty, ale aj spôsob a miera zabezpečenia záväzku, objem poskytnutých prostriedkov a lehota splatnosti. Súd toto vôbec nerešpektoval. Výška odplaty dohodnutá v zmluve podstatným spôsobom neprevyšovala výšku odplaty v rámci právnej regulácie a zákonnej úpravy na to sa vzťahujúcej.

5. K replike žalovaného zaujal žalobca stanovisko, v ktorom nesúhlasil s tvrdeniami žalovaného. Poukázal na svoje predchádzajúce vyjadrenie k odvolaniu a na správne právne posúdenie súdu prvej inštancie, keď v odôvodnení svojho rozsudku konštatoval, že hoci k platnému uzatvoreniu úverovej zmluvy nedošlo, dohoda o zrážkach zo mzdy umožňuje žalovanému docieľiť napadnutou dohodou o zrážkach zo mzdy uspokojenie pohľadávky žalovaného aká by mu prislúchala v prípade, že by došlo k platnému uzatvoreniu úverovej zmluvy a súčasne by táto spĺňala všetky náležitosti požadované zákonom č. 109/2010 Z. z. Nesúhlasil ani s tvrdením žalovaného o určitosť dohody o zrážkach zo mzdy, opätovne poukazujúc na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5Co/815/2014 zo dňa 27.01.2015. Vymedzenie zabezpečovanej pohľadávky v dohode o zrážkach zo mzdy je podľa neho neurčité, rovnako ako dojednanie týkajúce sa výšky splátok.

Rovnako nesúhlasil ani s tvrdením žalovaného vo vzťahu k výške odplaty, keď v úverovej zmluve bola uvedená úroková sadzba vo výške 70,01 % ročne a RPMN vo výške 65,35 %. Stanovený úrok teda viac ako päť násobne prevyšuje priemernú sadzbu úrokov v predmetnom období, čo spôsobuje jeho neplatnosť pre rozpor s dobrými mravmi.

6. Vzhľadom na to, že krajský súd vo veci rozhodoval za účinnosti nového procesného kódexu, zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“), účinného od 01.07.2016, bol povinný pri svojom postupe aplikovať novú právnu úpravu (§ 470 ods. 1 C. s. p.) s tým, že účinky procesných úkonov uskutočnených do 30.06.2016 ostali zachované (§ 470 ods. 2 C. s. p.). Zároveň súd v odôvodnení prispôbil terminológiu novej právnej úprave.

7. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 C. s. p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas, oprávnenou stranou konania (§ 204 ods. 1, § 201 O. s. p. v spojení s § 470 ods. 1 C. s. p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 201 O. s. p. v spojení s § 470 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario C. s. p.) preskúmal rozsudok okresného súdu v napadnutom rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 380, § 379 C. s. p.) a tento podľa § 387 ods. 1 C. s. p. ako vecne správny potvrdil.

8. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku i konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že okresný súd v prejednávanej veci zistil skutkový stav v rozsahu zodpovedajúcom vykonanému dokazovaniu, na jeho podklade dospel k správnym skutkovým zisteniam a prejednávanej veci aj správne právne posúdil. Nakoľko aj odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku v zásade zodpovedá kritériám uvedeným v ust. § 157 ods. 2 O. s. p. (obdobne § 220 ods. 2 C. s. p.), odvolací súd podľa § 387 ods. 2 C. s. p. konštatuje správnosť týchto dôvodov a v podstatných bodoch na ne odkazuje. Odvolacie námietky žalovaného vyhodnotil odvolací súd ako nedôvodné.

9. Námietka žalovaného, že možnosť uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy nie je vo veciach spotrebiteľského charakteru vylúčená, nie je z hľadiska záverov, ktoré prijal okresný súd, právne významná. Okresný súd totiž svoje rozhodnutie o neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy nezaložil na tom, že uzavretie dohody o zrážkach zo mzdy je v spotrebiteľských veciach vylúčené, ale na absencii vôle žalobcu túto uzavrieť v zmysle § 37 Občianskeho zákonníka.

10. Žalovaný spotrebiteľský charakter právneho vzťahu založeného zmluvou o revolvingovom úvere zo dňa 19.09.2012, na ktorú dopadá právny režim zákona č. 129/2010 Z. z., zákona č. 250/2007 Z. z. a súvisiacich ustanovení Občianskeho zákonníka (§ 52 a nasl.), nenamietal. Súčasne so zmluvou o revolvingovom úvere bola medzi stranami konania uzavretá dohoda o zrážkach zo mzdy (a iných príjmov). Keďže dohoda o zrážkach zo mzdy nadväzuje na dohodu o revolvingovom úvere a slúži na zabezpečenie pohľadávky veriteľa z úverovej zmluvy, režim spotrebiteľského práva dopadá i na túto zabezpečovaciu zmluvu.

11. Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov uzatvorená so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informáciu o tom, čo uzatvorenie konkrétneho právneho úkonu znamená.

12. Podľa ustálenej judikatúry systém ochrany zavedený smernicou 93/13 vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky vopred pripravené predajcom bez toho, aby mohol vplyvať na ich obsah (rozsudky Súdneho dvora Európskej únie z 27. júna 2000, Océano Grupo Editorial a Salvat Editores, C-240/98 až C-244/98, Zb. s. I-4941, bod 25, a z 26. októbra 2006, Mostaza Claro, C-168/05, Zb. s. I-10421, bod 25, ako aj uznesenie Pohotovosť, bod 37). Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. 6M Cdo9/2012 zo dňa 06.01.2013 poukázal nato, že rešpektovanie princípu „ignorantia iuris non excusat“ (neznalosť zákona neospravedlňuje) v spotrebiteľských právnych vzťahoch zo strany dodávateľa (poskytovateľa, podnikateľa) treba vyžadovať v najvyššej možnej miere. Jeho uplatnenie v neprospech spotrebiteľa bude prichádzať do úvahy len výnimočne, ak to budú odôvodňovať konkrétne okolnosti prípadu. Aj v prípade tohto princípu platí, že v konkrétnych súvislostiach ustupuje na strane spotrebiteľa dôležitejšiemu princípu, ktorým je princíp ochrany spotrebiteľa. Z tohto dôvodu neinformovanosť spotrebiteľa, resp. jeho nedostatočná informovanosť v tejto oblasti mu nemôže byť na ujmu. Žalovaný, na ktorom v tomto smere spočívalo dôkazné bremeno, pritom v konaní nepreukázal, že by žalobcu o význame a následkoch uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy, ktorou bolo podmienené poskytnutie úveru, poučil.

13. Požiadavku informovanosti dlžníka v súvislosti so zabezpečením pohľadávky zrážkami zo mzdy zákonodarca výslovne vyjadril aj v zákone č. 102/2014 Z. z. novelizujúcom zákon č. 250/2007 Z. z.,

konkrétne v jeho ust. § 5a, keď s účinnosťou od 01.05.2014 priamou normatívnou úpravou nepripustil zabezpečenie uspokojenia pohľadávky alebo splnenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov v prospech predávajúceho alebo inej osoby, s výnimkou prípadu jej uzavretia vo forme osobitnej listiny, ak spotrebiteľ bol poučený o dôsledkoch jej uzavretia a mal možnosť ju odmietnuť. Aj z dôvodovej správy k tejto zmene vyplýva, že zákonodarcu k tejto zmene viedlo zistenie, že všeobecná úprava v Občianskom zákonníku nevyžadujúca schválenie súdom, kde stačí iba jednostranný úkon zo strany predávajúceho, vytvára výraznú nerovnováhu medzi postavením zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, z ktorého dôvodu je potrebné túto nerovnováhu korigovať.

14. Pokiaľ žalovaný v odvolaní poukázal na to, že od 23.12.2015 je možné podmieniť získanie spotrebiteľského úveru i zabezpečením záväzku zrážkami zo mzdy, z ust. § 9 ods. 13 zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom od 23.12.2015 vyplýva, že podmieniť získanie spotrebiteľského úveru zabezpečením záväzku určenými spôsobmi možno len ak je to primerané vzhľadom na spotrebiteľský úver a okolnosti jeho poskytnutia. Citované ustanovenie ale zároveň nevyklučuje aplikáciu vyššie uvedeného ust. § 5a zákona č. 250/2007 Z. z., ktorý pri zabezpečení uspokojenia pohľadávky zo spotrebiteľskej zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy, okrem toho, že táto má byť uzatvorená formou osobitnej listiny vyžaduje aj poučenie spotrebiteľa o dôsledkoch uzavretia takejto dohody s možnosťou odmietnutia je uzavretia (viď aj ust. § 9 ods. 13 posledná veta zákona č. 129/2010 Z. z.).

15. Uzavretie dohody o zrážkach zo mzdy je zároveň nutné vždy posudzovať aj vo vzťahu k základnému právnomu vzťahu, v prejednávanej spore vo vzťahu k zmluve o revolvingovom úvere, z ktorého dôvodu odvolací súd námietku žalovaného, že súd neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy vyhodnotil na základe skutočností, ktoré sa týkajú zabezpečovanej pohľadávky vyhodnotil ako nedôvodnú. Dohoda o zrážkach zo mzdy, ktorá bola uzavretá súčasne so zmluvou o revolvingovom úvere, bola viazaná priamo na zmluvu o revolvingovom úvere a žalobca, ako spotrebiteľ, nemohol ovplyvniť uzatvorenie tejto dohody. Ak žalobca chcel získať od žalovaného úver, tak musel podpísať aj dohodu o zrážkach zo mzdy a ak túto už raz podpísal, tak nemal možnosť zabrániť vykonávaniu zrážok.

16. V prípade spotrebiteľského vzťahu môže pritom nastať situácia, v ktorej si veriteľ môže vymôcť celú pohľadávku voči dlžníkovi pomocou zrážok z dlžníkovej mzdy, pričom takto vymožené prostriedky môžu značne prekračovať sumu, ktorú by spotrebiteľ bol povinný zaplatiť pri náležitom súdnom preskúmaní náležitostí ustanovení zmluvy o spotrebiteľskom úvere, či napr. aplikácii § 5b zákona č. 250/2007 Z. z., ktoré súdu ukladá povinnosť v spotrebiteľských vzťahoch prihliadať ex offo na premlčanie. Dohoda o zrážkach zo mzdy tak môže vyvolať určitú nerovnováhu v postavení spotrebiteľa a veriteľa, keďže veriteľovi neprimerane uľahčuje vymoženie svojej pohľadávky aj v časti, v ktorej je založená na nekalých podmienkach. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy tak umožňuje obísť dôležitý prvok unijného práva, a to ex offo súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (neprijateľné zmluvné podmienky). Spotrebiteľovi je nevyhnutné poskytnúť ochranu, najmä ak existuje nebezpečenstvo, že sa v euronekonformnom procese zrážok zo mzdy, na základe dohody o zrážkach zo mzdy, zabezpečuje a umožňuje uhradiť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok bez súdnej kontroly, na ktorú skutočnosť musí brať súd ohľad. Nemožno pritom opomenúť, že predmetom dohody o zrážkach zo mzdy nie je len suma poskytnutého úveru, ale aj ďalšie neisté nároky (definované ako prípadné všetky revolvingy poskytnuté dlžníkovi, príslušenstvo úveru, prípadné zmluvné pokuty a pod., ktoré však nie sú bližšie špecifikované), a teda dlžník - spotrebiteľ v čase uzatvárania dohody o zrážkach zo mzdy nemohol mať ani len najmenšiu vedomosť o výške pohľadávky, ktorá bude uspokojovaná zrážkami zo mzdy.

17. Súdu zároveň nič nebráni judikovať dohodu ako neplatnú (§ 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka), hoci má základ v znení zákona. Dôležité sú okolnosti jej zakotvenia v zmluve a význam ostatných zmluvných podmienok. Aj iné právne úkony majú základ v zákone a môžu byť za určitých okolností vyhlásené za neplatné (napr. kúpna zmluva, rozhodcovská doložka a i). Pre záver súdu bolo relevantné, že sporná dohoda, vzhľadom na jej osobitný význam, bola vyhotovená z hľadiska podcenenia jej významu zo strany priemerného spotrebiteľa, ktorý o význame a dôsledkoch jej uzavretia ani nebol poučený a umožňuje siahnuť spotrebiteľovi na majetok a vymôcť aj plnenia z poplatkov, ktoré sú neprijateľné.

18. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd, stotožniac sa s odôvodnením napadnutého rozsudku okresného súdu, tento podľa § 387 ods. 1 C. s. p. ako vecne správny potvrdil.

19. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1, § 255 ods. 1 C. s. p. Úspešnou stranou odvolacieho konania bol žalobca, a to v celom rozsahu, preto mu súd priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania následne rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

20. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 C. s. p.)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 C. s. p.)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1, 2 C. s. p.)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 C. s. p.)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 C. s. p.)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. (§ 427 ods. 1 C. s. p.)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 C. s. p.)

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 C. s. p.)